

**OCTAVA DIES OCTOBRIS
DE S. BIRGITTA VIDUA ROMÆ
VITA S. BIRGITTÆ,**

**Auctore Birgero,
archiepiscopo Upsalensi.**

PROLOGUS.

[Auctor S. Birgittam secundum triplicem statum generatim prædicat.] Ecce descripsi eam tibi tripliciter. Tripliciter sol exurens montes, & radios igneos exsufflans, alma mater est Ecclesia, quæ sicut aurora consurgens, pulchra ut luna, electa ut sol, illius virtute, cujus oculi multo plus lucidiores sunt super solem, montes in circuitu ejus, piæ videlicet adoptionis suæ filios super altitudinem terræ ad dulcedinem patriæ cælestis elevatos, tribus ordinibus seu statibus, virginum scilicet, continencium & conjugatorum, quasi triplici funiculo, qui difficile rumpitur, pulchrificat & decorat. Quibus corda & corpora fidelium, igne sancti Spiritus exusta, in camino castitatis, & continentiae decoquantur. Hi sunt tres ordines lapidum politorum, quibus Salomon pacificus Christus Jesus sanctificium suum in terra, quam fundavit in secula, pulcherrime decoravit. Isti sunt tres greges, qui in militante Ecclesia juxta puteum aquarum vivencium aquis sapientiæ salutaris velut in abyso multa dulciter adaquantur. Hæc sunt tres propagines in una vite, qui est Christus, crescentes paulatim in gemmas geminæ caritatis. Hæc sunt gemmæ pretiosissime, quibus veri David dyadema regum perornatur. Hæc sunt tria, quæ secundum Salomonis sententiam bene gradiuntur. Dum sacræ Virgines & Vidue sancte, nec non castum amantes conjugium, spretis concupiscentiis carnis, de virtute in

virtutem gradatim incedunt, donec finaliter videant regnum Dei. Non solum enim Virgines, & continentes, verum etiam Conjugati per fidem sanctam, & operationem bonam placentes Deo ad æternam merentur beatitudinem pervenire. Inter alia autem sancte matris Ecclesie membra fuit venerabilis domina beata Birgitta, sponsa electa & filia gratissima Jesu Christi, quæ etiam altera sacra tria sata simile commiscuit. Per hunc triplicem statum ne illius dominici seminis fructum tricesimum, sexagesimum scilicet & centesimum iis tribus statibus debitum perderet in se nobiliter representans. Propter quod congrue mater Ecclesia ipsam describit tripliciter commendandam. Hæc est namque, quæ ingressu Virginalis excellentie delectabilis, quæ in progressu conjugalis pudicitie venerabilis, & in progressu vidualis continencie fuit immobiliter perseverans. Hæc in statu incipientium graciosæ, in statu proficientium fructuosæ, & in statu perseverantium describitur gloriosæ. Ista est mulier a Salvatore in Evangelio descripta, quæ acceptum fermentum abscondit in farinæ satis tribus, donec fermentatum est totum; cum ardentissimo desiderio in Deum totaliter succensa, dilectionem, quæ in mente nostra recondita, tam diu fervere debet, & crescere, donec totam mentem in sui perfectionem commutet, in tribus præceptis dominicis tenuit absconditam, Dominum Deum suum ex toto corde, ex tota anima, & tota mente ferventissime diligendo. Hæc est, quæ post diem tertium præsentis seculi Jordanem transiens, ad possidendam terram cum hiis, qui vocati sunt, ut eterne hereditatis promissionem accipiant, per tres portas, quæ sunt fides, spes & caritas, ad interius atrium celestis Jherusalem congaudens introivit. De ipsius igitur vita, virtutum odoribus plena, secundum præscriptum ordinem, nec non de fide dignis miraculis, quæ Sponsus cælestis ad Sponsæ suæ sanctitatis evidenciam operari dignatus est, simplici stilo, & utinam

legentibus non ingrato, aliqua scribere curavimus ad honorem & gloriam Salvatoris d.

ANNOTATA.

Erutam e tenebris ad nos misit P. Michaël van der Ketten Ordinis Birgittini, Prior Calcariensis in Clivia, qui eam ex apographo, circa medium seculum decimum sextum exarato, transcribi curavit.

Sedem Upsalensem tenuit ab anno circiter 1366 usque ad annum 1383: æqualis itaque fuit S. Birgittæ, non procul Upsalia natæ; atque adeo credi debet fuisse de S. Birgittæ rebus probe instructus. Est, qui putet, Birgerum hymnum dumtaxat in ejus laudem, conscripsisse, non fusioem ejusdem Vitam: sed hunc numm. 15 & 16 Commentarii refutatum habes.

Textus hic, e lib. Proverb. cap. 22 √ 20 transcriptus, & Birgeri Prologo additus est a P. Dominico Valck, olim monasterii Marienboomensis sacerdote, ut habent Notitiæ, quas olim ad Majores nostros misit P. van der Ketten.

Sequuntur in apographo nostro verba hæc: Explicit Prologus. Incipit Legenda de B. Birgitta per reverendum patrem D. Birgerum archiepiscopum Upsalensem compilata.

CAPUT I.

Status S. Birgittæ virgineus.

[S. Birgitta e majoribus,] Beata Birgitta, in Regno Swecie oriunda, non solum juxta revelationem, divinitus sibi factam, ex Sanctorum ibidem Regum progenie, qui suis sanctis promeruerunt meritis, ut magnificaret Dominus misericordiam suam cum illa, illustrem duxit originem,

verum etiam de nobilibus devotisque progenitoribus & parentibus. Omnis siquidem ejus cognatio, & generatio, sicut Tobiae, in bona vita, & sancta conversatione permansit, ita ut accepti essent tam Deo, quam hominibus, & omnibus habitantibus terram. Nam avus, proavus, & attavus patris sui, exemplo Abrahæ & aliorum antiquorum patrum, qui peregrinabantur a Deo in hoc mundo, quamvis essent divites in virtute, pulchritudinis studium habentes, pacificantes in Domino domibus suis, Sacramenta tamen Passionis Dominicæ ad memoriam reducentes, peregrinationem suam usque in civitatem sanctam Jerusalem & alia loca, quæ Christus Jesus sua corporali mirificavit præsentia, non sine magnis laboribus feliciter perduxerunt. Quorum Dominus introitum & exitum misericorditer custodivit.

[2] Horum vestigiis pater ejus inhærens, multa loca Sanctorum scilicet beati Jacobi, [pietate & regio sanguine conspicuis,] & alia citra mare meridianum devotissime visitavit. Paratus ulterius ire ad terram Sanctam, nisi Apostolicæ Sedis consilium ex rationabilibus causis obstetisset. Ipse etiam omni die Veneris peccata sua consuevit humiliter confiteri. Sæpissime proferens verba ista. Sic me die Veneris præparare volo ad Deum, ut quicquid ceteris diebus mihi dederit, ferre æquanimiter sim paratus. Illud memorans Sapientis: Ne glorieris, in crastinum differendo penitentiam, ignorans, quid superventura pariet tibi dies. Quod simili modo filius suus omnibus diebus vite sue fideliter servavit, corpus suum post confessionem secrete flagellis acerrimis verberando, ut in flagello paratus Christum flagellatum in suo glorificaret corpore, & cum viciis & concupiscenciis jugiter crucifigeret carnem suam. Mater similiter hujus gloriosæ Dominæ nobilis extitit, & devota. Cujus pater, cum de semine regio esset natus, decorem domus Dei diligens pluribus fundatis Ecclesiis & monasteriis, ipsis juxta

magnificentiam suam amplissimos redditus dotis nomine constituit & donavit.

[3] Cum autem quadam die uxor ejus devocionem mentis occultans, [non absque prodigiis] ac secundum nobilitatem suam, & consuetudinem nobilium incedens, ut omnis gloria ejus ab intus in fymbrys aureis: soli Deo placeret, a quadam moniali quasi superba despiceretur. Statim sequenti nocte cum dicta monialis obdormivisset, apparuit ei persona mirabilis vultu, dicens: Cur detraxisti ancillæ meæ, dicendo eam superbam esse, quod tamen non est verum; de ipsa enim unam filiam faciam procedere, cum qua statuam pactum meum, tantam ei tribuendo gratiam, ut universæ nationes non sufficiant admirari. O inscrutabilis Sapientia Dei, qui humilitatem ancillæ suæ clementer respexit, & tam in ea, quam in Filia implere voluit, quæ olim suis fidelibus promiserat per Prophetam: Feriam, inquires, vobiscum pactum sempiternum, misericordias David fidelis. Non miretur ergo quispiam fidelium, si justorum radix ad tantam profecit gloriam, ut tantam Sanctam futuris temporibus produceret. Quæ se quasi malus in montis vertice ad arcem erigeret sanctitatis. Egressus namque Sponsæ Dei fuit quasi diluculum divinitus præparatus.

[4] Nam cum adhuc in matris gestaretur utero, contigit matrem in quodam sinu maris pati naufragium, [nata,] & cum multi promiscui sexus essent submersi, dux regni videns ipsam in periculo constitutam, omnibus modis, quibus potuit, eam vivam ad litus perduxit: sed miro modo ipsa nocte astitit matri persona vestitu fulgenti, dicens: Salvata es propter bonum, quod habes in utero, nutri illud cum caritate Dei; quia tibi a Deo specialiter est donatum. Felix mater, quæ dono nobilissime prolis, sicut beatus Paulus, a profundo pelagi liberatur. Nata vero puella, sacerdos quidam parochialis viciniorum Ecclesiæ, vitæ approbatæ & ætatis provecte vidit inter orationes suas

nocte nubem lucidam, & in nube sedentem virginem, habentem librum in manu sua. Cui admiranti vox quædam ei respondens ait, Nata est Birgero filia, cujus vox audietur per mundum futurum: namque erat, ut per eam, sicuti per S. Moysen, in nube dominus populo suo loqueretur. Et vox ejus, tanquam vox aquarum multarum & tonitruum magni, terræ finibus audietur. Cum autem ætate & gratia proficeret, fere per triennium quasi elinguis obmutuit, & os suum non aperuit ad loquendum: in fine vero triennium * adeo plene usum obtinuit loquendi, quod jam non more loqueretur infantium, sed contra tantæ ætatis naturam perfectissime resonaret. O miranda divinæ sapientiæ dispensatio! quæ os aperit mutorum, & linguas infancium facit disertas, ut ex ore infancium & lactencium perficiat sibi laudem.

[5] [facta septennis in visione coronatur:] Interea pia mater ejus omnibus operibus virtuosis, & eleëmosynis, sicut altera Tabita, plena, graviter ægrotavit. Quæ aliquibus diebus ante obitum suum præscivit & prædixit. Cum itaque jam egressura esset de corpore, & animo revolveret, quod spes, quæ diu differtur, affligit animam, virum suum & alios de transitu suo dolentes, viriliter sic affatur: Quid doletis. Sufficit huc usque vixisse; gaudendum est autem, quod jam ad potenciores Dominum sum vocata. Sicque valedicens omnibus in Domino requievit. Mortua igitur matre, Virgo Dei amabilis matertere suæ, magne prudentie domine & devote, a patre traditur nutrienda. Cumque septimum jam attigisset annum, ut ex jocundis principiis jocondior rei expectaretur eventus. Vidit ex opposito lecti sui altare, & dominam super illud vestibus fulgidis sedentem, & habentem in manu sua coronam, que dixit: Birgitta veni: illa autem hoc audiens surrexit de lecto, currens ad altare. Cui dixit domina: Vis ne habere istam coronam? Illi vero annuente imposuit coronam capiti suo, ita quod sensit, quasi circulum corone tegere caput suum; rediens

autem ad lectum, visio illa disparuit, quam tamen nunquam poterat oblivisci, nec mirum; signum enim fuit, quod altare fieret holocausti, in quo ignis divine caritatis semper arderet. Et Sponsus suus Christus sibi coronam immarcessibilem, & incontaminatam in cœlestibus conservaret.

[6] [decennis vero erga Christum patientem mire afficitur,] Post hæc circa decimum etatis sue annum, velut liliū mundissimum, tocus honestatis candorem continens, & a mortalitatis radice ad cœlestem pulchritudinem consurgens, mundiciam cordis & corporis quasi thesaurum absconditum custodivit, similis in hoc Sare, Rachaëlis filiæ, que dicebat: Tu scis, Domine, quod nunquam concupivi virum, & mundam servavi animam meam ab omni concupiscentia, nunquam cum ludentibus miscui me, neque cum hiis, qui in levitate ambulant, participem me præbui. Habundavit in ea tocus forma virtutis, sobrietas cum modestia, simplicitas cum verecundia, humilitas cum obedientia, speciositas in conscientia, hilaritas in paciencia & caritas indefessa. Propter hæc ergo & hiis similia Sponsa Dei, quasi inauris aurea, & margarita fulgens omnium oculis graciosa ab omnibus amabatur. Verum, quia necesse erat, ut aquila grandis ad alta provolans in arduis poneret nidum suum; ideo virgo Christo devota, cum quadam die in ecclesia de Passione Christi audiret prædicari, ipsam devote scribens in tabulis cordis sui, statim nocte sequenti vidit Christum, quasi eadem hora crucifixum, & dicentem: Taliter sum plagatus. Illa vero putans, hoc recenter factum esse, respondit in spiritu Domino: O Domine, quis fecit tibi istud? Respondit Christus: Qui me contemunt & negligunt caritatem meam. Tunc illa rediens ad seipsam tantum affecta fuit ab illa die ad Passionem Christi, ut raro sine lacrymis ad memoriam reduceret mysteria Passionis. Dulce etenim sibi erat cogitare de Sponsi vulneribus, ut aliquando in fletibus & mens accensa compungeretur, &

inter lacrymas sublevata, Angelorum cibo, vera videlicet sapientia, quanto dulcius, tanto avidius pasceretur.

[7] Superveniente insuper anno ætatis suæ duodecimo, cum una dierum vas admirabile & opus excelsi beata Birgitta, [ac biennio post visitatur a B. Virgine,] cum puellis coevis operi plumario intenderet & multum anxietur animo, quod opus suum ad votum facere nequiret, mentis oculos ad eum, qui sanctus est in omnibus operibus suis, attentius erigebat, & ecce matertera sua domum, in qua sedebat, ingressa, illo ordinante, cujus opera magna sunt, & exquisita in omnes voluntates ejus; vidit virginem quandam ignotam contra sedentem sibi, & facientem opus cum ea. Cumque ad introitum suum virgo illa disparuisset, quesivit, quæ illa esset puella, quæ sibi in faciendo opere consedisset. Respondet Sponsa gratissima, neminem se vidisse. Sed quia matertera ita subtiliter opus factum invenit; ut cernentibus daretur intelligi, non opus tam tenere etatis esse; sed in oculis omnium mirabiliter a Domino factum fore; idcirco matertera sua opus prædictum inter reliquias suas fideliter reservavit.

[8] Considerans post hæc Puella illustris, quod si oratio pura & casta fuerit, [noctu orationi intenta divinitus defenditur a plagis,] celos penetrans vacua non redibit. Nocte quadam, aliis puellis dormientibus, ut in silencio & spe Domino secrecius serviret, ac in frigore & nuditate affligeret corpus suum, nuda de lecto exiliens ante lectum crucifixum eum lacrymis adoravit. Quod matertera, cubiculum virginum latenter ingressa, ultra modum admirans, & levitatem Virginis esse credens, jussit auferri * virgam, cujus metu adolescentulam corrigeret viam suam, quam cum matertera supra dorsum Virginis cepisset extendere, adeo in minuta frustra extitit comminuta, quod ipsa vehementer admirata, dixit: Quid fecisti, Birgitta? Nunquid docuerunt te mulieres aliquas

fallaces orationes? Respondit virgo cum lacrymis dicens: Non, Domina mea, sed surrexi de lecto, ut laudarem eum, qui me semper solet adjuvare. Cui matertera: Quis, inquit, est ille? Virgo ait: Crucifixus, quem nuper vidi. Ex illa autem die cepit eam matertera arcius diligere, & fervencius venerari, intelligens, ipsam talia non ab homine neque secundum hominem, sed a Christo, qui docet hominem scientiam, celitus didicisse.

[9] Non longe post cum Virgo nobilis quadam vice luderet cum puellis, [& frustra terretur a dæmone.] dyabolus, qui semper primordia bona & rudimenta virtutum in ipso ortu festinat extinguere, sciens, quod, ea fundata, non possit subvertere, Virgini apparet, quasi habens centum manus & pedes & in omnibus difformissimus, terrens eam, quæ perterrita cucurrit ad lectum suum, crucifixo humiliter se commendans. Ubi iterum dyabolus ei apparens dixit: Nihil possum facere, nisi permiserit crucifixus. O fidelis Dominus in omnibus verbis suis, qui non paciebatur eam tentari supra id, quod potuit; sed fecit cum temptatione etiam proventum, ut posset in ætate tam tenera sustinere. Quod post aliquos annos matertera audiens præcepit ei, ut visa silentio tegeret, & in Domino Deo suo spem suam poneret, Christum super omnia diligendo; sciens, quod vita nostra in hac peregrinatione non potest esse sine temptatione, ut sibi quisque innotescit nisi temptatus, nec potest coronari, nisi vicerit, nec vincere, nisi certaverit, nec certare nisi temptationes habuerit inimici.

ANNOTATA.

Sic a Birgero, patre suo, dicta fuit vero nomine; quamquam & Brigitta, & Brigida, minus tamen accurate, haud raro appellata inveniatur.

Sueciæ universæ pars est Sueonia: in hac rursum sitæ sunt Vestmannia, Dalecarlia, Nericia, Sudermannia, & Uplandia, in qua postrema mundo data est S. Birgitta, in prædio paterno Finstada, non procul Upsalia, civitate olim archiepiscopali & regum Suecicorum sede, dissito.

Patrem habuit Birgerum nomine, Petri filium, Uplandiæ legiferum, seu judicem, non tamen dominum & stricti nominis principem: matrem Ingeborgem, seu Ingeburgem; quam Sigridem, aviam S. Birgittæ maternam cum ejus matre, ut apparet, confundentes, perperam multi appellarunt. Videsis hac de re dicta numm. 37 & 38 Comment. præv.

Nimirum Compostellæ in Gallecia, Hispaniæ regno, jam olim fidelium, eo devotionis causa peregrinari solitorum, frequenti concursu celebris.

Intellige loca præcipua, in quibus Sancti præ ceteris celebres maxime coluntur, & a fidelibus visitari solent, per Galliam, Italiam, Germaniam sparsa, quæ Sueciam inter & mare Mediterraneum sita sunt.

Nomine Israël, de quo plura sunt dicta num. 39 & 40 Commentarii prævii; uti & de ceteris S. Birgittæ fratribus & sororibus, Petro, Benedicto, Ingride, Margareta & Catharina.

Ex his unum nominatim exprimit in Chronico Margareta, abbatissa Vastenensis, num. 35 Comment. præv. laudata, scilicet monasterium Skoo, quod virginum Cisterciensium fuit ad Sueciæ lacum, Meler dictum.

Ad littora Oelandiæ, maris Baltici insulæ, non procul Calmaria, Smalandiæ oppido.

Ericus, frater Birgeri, regis Sueciæ, a quo dein Nicopiæ in Sudermannia fame enectus fuit.

Plumarium opus dicitur, quod ad modum plumarum textitur & variegatur, inquit Cangius in Glossario, Gallice Ouvrage à ramage; citatque hunc Chronici Farfensis apud Muratorium Scriptt. Rer. Ital. tom. 2, part. 2, col. 469 locum: In Silvaplana, ubi fuit antiquitus congregatio ancillarum, quæ opere plumario ornamenta ecclesiæ laborabant; quod ipsum tunc forte S. Birgitta faciebant.

CAPUT II.

Status S. Birgittæ conjugalis.

[Marito sociata] Animadvertens exinde pater ejus, quod Virgo tam spectabilis & moribus elegans veluti altera Hester genus suum altius posset extollere, & quasi fons parvus in fluvium maximum crescens in aquas plurimas redundare. Ipsam cuidam viro, juveni nobili prudenti & diviti, desponsavit. Qui non sicut illi, qui conjugium ita suscipiunt, ut Deum a se & a sua mente excludant, sed in timore Dei, qui malum consuevit expellere, inter se matrimonium contraxerunt, & contractum honestissime servaverunt. Erat namque in eorum conjugio puritas intencionis, inseparabilitas affectionis, & sanctitas conversacionis, castificantes animas suas in obvia caritate. Illa vero Deum habens præ oculis ita voluit bonam eligere vitam, ut etiam non negligeret bonam famam. Summe cavebat, ne quis de ea sinistra loqueretur, aut ne daret occasionem aliis, sibi in vita vel moribus detrahendi. Levitates, loca & personas, quibus notari posset, fugit, ut venenum. Considerans, quod facilius vicia uniuscujusque, quam virtutes intenduntur. Nec, quid boni quisque gesserit, agnoscitur; sed, si quid mali egerit, perscrutatur. Ancillas honestas, & comites morigeros secum habuit, qui sibi de conversacione bona possent testimonium perhibere. Attendens, quod

nulla res magis animos induit honestos & in pravum inclinabiles revocat ad rationem, quam bonorum virorum conversatio.

[11] Operi pro cultu divino & utilitate proximorum cum famulabus suis intenta fuit, [piis operibus, puritati conscientiae, solitudini,] ne ociosa comederet panem suum. Confessiones quoque, quae obstruunt os inferni & portas aperiunt paradisi, continue frequentabat. Eligens sibi in confessorem magistrum quendam pro salute animarum peritissimum, & devotum, cui in omnibus avidius obedivit; sciens, quod verba sapientum sunt sicut stimuli, & quasi clavi in altum defixi, quae per magistrorum consilium data sunt. Unde & ipse confessor solebat dicere familiariter amicis suis. Hoc in dna Birgitta signum alicujus futurae gratiae est, quod ipsa ita levia peccata plangit, sicut alii gravissima, & nihil in verbis suis dimittit aut moribus indiscussum. Ne autem animum suum circa familiaria tantum occuparet negocia, quin etiam in lege Domini posset jugiter meditari, cum Judith secretum cubiculum est ingressa, ubi fluctuum mitigatis motibus, quasi in portum voluptatis deducta, lacrymis stratum conscientiae suae in tantum rigare consuevit, ut, absente marito, fere totis noctibus prudenter in orationibus non sine lacrymosis singultibus vigilaret, nec corpori suo a genuflexionibus & disciplinis secretis parcere voluit, ut corpus in servitatem redigeret disciplinae.

[12] [orationi, jejuniis pauperum solatio & Scripturae sacrae se impendit.] Unde cum semel in gemitibus laborans instanter ad Dominum oraret, ut aliquis conveniens modus orandi sibi infunderetur, per quem Deo & beatae Virgini posset cotidie sedulum officium exhibere. Beata Virgo scutum orationis ejus tanquam advocata fidelis ante Filium suum benedictum proferens Ancillae suae desiderium celeri effectui mansipavit. Nam quadam die, beata Birgitta mirum in modum mente in caelestibus

elevata, infusa est sibi oratio pulcherrima de passione Christi, nec non de vita & laude beatissimæ Mariæ Virginis Matris ejus, quam ita memorialiter cordi curavit tradere, ut eam postea legeret omni die: in cujus signum beata Virgo non longe post apparuit sibi dicens: Ego promerui tibi illam orationem; ideo hanc leges & consolatione Filii mei mereberis amplius visitari. Jejuniiis, quæ mentem sublevant, carnem spiritui subjiciunt, concupiscencieque nebulas dissipant & repellunt, instanter quoties potuit, insistebat. A culcioribus cibus & potibus occulte abstinens, ne a marito aut ab aliis notaretur. Elemosynas quoque fecit largissimas, deputatam habens domum pro pauperibus, quibus lavando eorum pedes, & eos vestiendo sæpissime serviebat. Sciens, quod bona est oratio cum jejunio & elemosyna magis, quam thesauros auri cumulare. Sermones virorum approbatorum libenter audiebat, gesta que Sanctorum, & Bibliam, quam sibi in lingua materna scribi fecerat, continue relegerat; attendens, quod cera impressionem recipit ex sigillo, ita hujus vitæ mortalitas ab exemplo.

[13] [Adest in partu laboranti B. Virgo;] Cum quodam tempore Domina venerabilis periclitaretur in partu, ita quod de vita ipsius desperaretur, & ipsa in uberibus consolationis beatæ Virginis ex intimo cordis affectu fiducialius figerat anchoram spei suæ, statim in nocte, vigilantibus mulieribus & videntibus, persona quædam serico albo induta, subito visa est ingredi ad eam, quæ stans ante lectum singula corporis jacentis membra manibus pertractabat. Omnibus igitur, qui aderant, admirantibus, & ipsa, quæ apparuerat, disparente persona, absque omni difficultate protulit partum suum. Nec alicui vertatur in dubium, quin persona prædicta Virgo fuit Maria, sicut ipsa eidem beatæ declaravit postea dicens. Quando, inquit, difficultatem habuisti in partu, ego Maria ad te ingressa sum: ideo ingrata es, si

non diligis me, labora igitur, ut filii tui sint etiam mei. O miranda Virginis humilitas, quæ neminem despicit, & nullum in necessitatibus derelinquit! Felix mulier, quæ reginam cælorum habere meruit obstetricem; sed feliciores filii, quos merito matris in filios adoptionis eligere voluit Mater Dei!

[14] Filios quoque suos & filias cum magna sollicitudine & summa diligentia educavit, [filiorum & mariti salutem curat;] quos, quasi aquila provocans ad volandum pullos suos, & super eos volitans, unguibus correctionis & sane doctrine radiis solis justitiæ objecit, ordinans eis magistros, qui ipsos in fide & moribus erudirent. Secuta in hoc consilium sapientis. Filii, inquit, si tibi fuerint, erudi illos & curva eos flectendo ad bonum a puericia eorum, & * filiaë tibi sint, serva corpus illarum & non ostendas hilarem faciem tuam ante illas. Consurgensque diluculo, sicut Job, holocausta devote orationis non sine ploratu & fletibus pro singulis offerebat. Unde beatus Joannes Baptista ei apparens dixit: Quia plorasti, quod filius tuus offendit me, non jejunans vigiliam meam, & mallet eum servire mihi, quam regem esse, ideo ego juvabo eum, & armabo armis meis. Volens autem Sponsa Deo amabilis non solum liberos solerter educando diligere, verum etiam dilectionem ad virum ferventer extendere, ut, sicut erant duo in carne una, sic etiam essent unum in Christo per glutinum caritatis; velut turtur, qui semper idem canit, & semper idem diligit, maritum suum, in bellicis rebus strenuum, & in consilio regum peritissimum, ad Dei timorem & veneracionem solercius invitavit. Unde vir tam nobilis & strenuus, tante uxoris saniori ductus consilio, addiscendo legere Horas beatissimæ Virginis Mariæ & diversis pietatis operibus insistendo Deo & beate Virgini in timore sancto servire studuit, quicquid erat legis & justitiæ, quicquid morum & honestæ vitæ curans efficaciter adimplere. Sicque de eis verificari videtur id

proverbium Sapientis: Mulier fortis oblectat virum suum, & annos vitae sue pace implebit.

[15] Ut autem se a vanitatibus mundi liberius expedirent, [peregre abire ex pietate;] ac divino servicio corda sua strictius manciparent, sicut olim Abraham, de terra & cognatione sua ac domo propria exierunt, limina gloriosi Apostoli Jacobi in Compostella, in magnis laboribus & sumptibus visitantes. Peragratis igitur multorum Sanctorum locis, cum jam essent in reditu, Vir Deo devotus in Atrabato cepit graviter infirmari: invalescente autem infirmitate, Sponsa Dei in magna anxietate constituta per sanctum Dyonisium sic meruit consolari. Ego, inquit, sum Dyonisius, qui a Roma veni ad has partes prædicare Verbum Dei. Nunc ergo, quia speciali devocione dilexeras me, ideo prædico tibi, quod Deus vult per te innotescere mundo. Et tu tradita es custodie meae, propterea juvabo te. Et hoc tibi signum, quod vir tuus ex hac infirmitate non morietur. Unde ipsa merito potuit dicere cum Propheta: Secundum multitudinem dolorum in corde meo consolaciones tuæ lætificaverunt animam meam.

[16] Nec mirum: nam post aliquos vero dies ibidem, [vivo adhuc marito, monasterium ingredi statuit,] scilicet in Atrabato, vidit mirabilia quædam, videlicet quomodo transitura esset Romam, & sanctam civitatem Jherusalem, & quomodo migratura esset de hoc sæculo. Quæ omnia Deus omnipotens misericorditer adimplevit. Post longam vero ægritudinem convalescente viro, duce Domino, qui omnia disposuit suaviter, ambo ad patriam incolumes sunt reversi. Unde impletur in eis, quod dicit Sapiens: Gratia mulieris sedulæ delectabit virum suum, & ossa illius impinguabit. Considerantes exemplum, quia omnis ponderatio non est digna continentis animæ, mutuam inter se voverunt continenciam y statuentes intrare monasteria ad serviendum Deo viventi omnibus diebus

vitæ suæ. Unde ordinatis rebus & bonis suis, vir magnæ devocionis, & conversationis honeste, ut firmiter in sancto perseverare posset proposito, in monasterio Alvastrensi annis aliquibus morabatur. Unde tandem in senectute bona transivit feliciter ex hoc mundo.

[17] [tum etiam cælestibus visionibus subinde recreata.] Ipsa autem Deo & hominibus dilecta diligenter attendens, quod, sicut naturaliter ille, qui est in profundo putei circa meridiem videt stellam, ubi ille, qui stat in superficie terræ in lumine, nullam videt stellam, sic spiritualiter, qui in profundo virtutum ponitur circa Christum, qui est mediator Dei & hominum, clarius intuetur celestia, quam qui mentem figit in ardorem lasciviæ hujus mundi, ad profundissimam humilitatis & innocentiae foveam se projecit, ut altitudinem celestis dulcedinis posset subtilius contemplari. Unde tertio anno ante mortem viri sui humillima Virgo Maria apparuit ei dicens: Ego sum Regina miserorum. Ego tibi ostendere volo, qualis Filius meus erat in humanitate sua, & qualis, quando patiebatur in cruce. Et hoc erit tibi signum, quia venies ad loca, in quibus ego corporaliter conversabar, & ibi videbis spiritualibus oculis tuis Filium meum. O miranda pietas, cum ancilla Filii familiariter loquitur Mater Dei, ut de plenitudine ejus accipiant universi! Anno etiam quarto ante obitum viri Sanctus quidam in Regno Zweciae nomine Botuidus ee apparuit Sponsæ Dei quasi in quodam mentis excessu proferens ista verba: Ego tibi promerui cum aliis Sanctis gratiam Dei scil. audire & videre spiritualia & sentire spiritum Dei, & spiritus Dei inflammabit animam tuam. Nec mirum, quia omne cor, quod Spiritus sancti tangit gratia & mansuetudinis lenitate tranquillum & zelo justitiæ fit accensum.

ANNOTATA.

Annorum decem & octo adolescenti; cum ipsa annorum esset circiter tredecim: genus suum ducebat ille e Philippo, Ostrogothiæ in Suecia duce, ut dictum est num. 65 Comment. prævii: legifer idem fuit Nericiæ, quæ Sueciæ proprie dictæ provincia est: cujusmodi vero fuerit legiferi munus in Suecia, ibidem num. 64 dictum est. Porro ab isto mariti sui Ulphonis munere Birgitta Nericiæ princeps non raro legitur appellata.

Mathiam, canonicum Lincopiensem, virum pium & eruditum, anno 1350 Stokholmiciæ defunctum, de quo plura num. 26 Comment. præv.

Orationes has, quas a B. Virgine S. Birgittæ revelatas volunt, vide apud Hörmann a pag. 738. De earum revelatione, divinitus facta, non aliter censendum videtur, quam de ceteris revelationibus universim, de quibus vide dicta § 13 Comment. præv.

Filii ejus & Birgeri fuere Carolus, Birgerus, Benedictus & Gudmarus.

Cum prius consensu mutuo continentiaæ voto se conjux uterque obstrinxisset, ut dictum est in Comment. præv. num. 106. Quod vero ad tempus, quo id iter fuit institutum, attinet, ex dictis num. 123 ad annum circiter 1340 referendum apparet.

Consonat his Usuardus in Martyrologio ad diem IX Octobris: Apud Parisium, inquit, natalis sanctorum martyrum Dionysii episcopi, Rustici presbiteri, & Eleutherii diaconi; qui beatus episcopus, a Pontifice Romano in Gallias prædicandi gratia directus, præfatam urbem devenit, ubi per aliquot annos commissum sibi opus ardentè prosequens, tandem a præfecto Fescennino una cum sociis gladio animadversus martyrîum complevit.

Seu potius initum jam ante pactum continentiae innovarunt, ac deinceps separatim vivere, & monasterium ingredi decreverunt.

Anno 1344, die 12 Februarii, sub annum ætatis quinquagesimum; quippe qui S. Birgittæ, anno ætatis suæ 71, Christi 1373 defunctæ, matrimonio conjunctus fuerit anno ætatis suæ 18, conjugis vero suæ 13 aut 14.

CAPUT III.

S. Birgittæ viduitas & obitus.

[Conjuge mortuo, soli Deo vivens,] Mortuo autem viro, postquam Mulier sancta & pudorata compararet suum simul animum, numquam alteri se corporaliter conjunxit. Erat namque, sicut altera Judith, virtuti castitatis adjuncta ita, ut non cognosceret virum omnibus diebus vitæ suæ, ex quo defunctus est vir ejus, sed semper solitarie habitans & in gemitibus perseverans in sanctæ viduitatis proposito, sicut sub crystallo clarissimo, ne a pulvere vane glorie macularetur, aut tactu laudis humanæ frangeretur, vitæ suæ reliquias mundissime custodivit. Fuit enim officiosa ad proximum, affectuosa ad Deum & secundum præceptum Apostoli quasi vere vidua: que desolata erat, speravit in Domino, instans obsecrationibus & orationibus nocte & die.

[19] [Dominum e nube loquentem audit,] Sed quia plerumque Christus corda perfectorum visitat, eisque benignitatis suæ suavitatem manifestat, ut per eos ad infirmiores postmodum veniat & descendat. Transactis aliquibus diebus post mortem viri, cum Sponsa Dei, in cujus semper anhelavit desiderio & amore, de statu suo esset sollicita, rapta in spiritu vidit nubem lucidam, & audivit de nube vocem, sicut quondam filii Israël audiverunt loquentem Dominum in monte Synai de nube, & dicentem sibi: Ego sum Deus tuus, qui tecum loqui volo;

& territa illa putansque illusionem esse, iterum audivit: Noli, inquit, timere, quia ego sum omnium Conditor, non deceptor; non loquor propter te solum, sed propter salutem aliorum. Audi, quæ loquor & vade ad Magistrum Mathyam. Qui expertus est duorum spirituum discretionem, & dic ei ex parte mea, quia dico tibi, quod tu eris Sponsa mea & canale meum, & audies & videbis spiritualia; & spiritus meus remanebit tecum usque ad mortem. O miranda Sponsæ felicitas, quæ æquiparari meruit Prophete Isaie, cui dictum est: Spiritus meus, qui est in te, & verba, quæ posui in ore tuo, non recedent de ore tuo.

[20] [abdicatisque bonis,] Hoc autem speciale habuit Sponsa Dei, quod in viginti octo annis, ex quo cepit habere spiritum Dei, nunquam profecta aut morata est nisi secundum infusionem spiritus divinitus sibi factam. Unde in principio revelationum sibi factarum statim fuit ei præceptum obedire magistro cuidam in Theologia, & stare in monasterio, quod ipsa cum omni subiectione & obedientia studuit adimplere. Quo enim majori caritate in eum ardebat, quem mente concupivit, eo timidius ei se subiecit, & amplius verebatur, ne Sponsus aliquid in ea inveniret, propter quod eam a suis amplexibus removeret. Cupiens ex hinc Sponsa Christi a cunctis mundi perturbationibus quiescere, & in sinu Sponsi, sopitis terrenis cupiditatibus, dormire; statim post mortem viri distribuit omnia bona sua inter filios & pauperes, mutans habitum & vitam, fecissetque majora, nisi obstetisset, quod præceptum fuit sibi peregrinari ad Romam & alia loca sancta.

[21] Cumque a nobilibus, vitam ejus insaniam æstimantibus, [nec hominum mota dicteris,] propter subitam mutationem & vilitatem habitus contemneretur, respondit: Nec propter vos incipio, nec propter vos dimitto. Statueram enim in corde meo tollerare verba:

orate, ut possim perseverare. Sciens, quod sicut malam conscientiam non sanat laudantis præconium, sic bonam non vulnerat conviciantis obprobrium. Et quia considerabat, quod perfecta quæque anima, in quo se jam diu exercuit, facile non amittit; idcirco de pœnitentia, quam, vivente marito, occulte fecit, post ipsius mortem non contenta, in triginta annis lineis vestibis non utebatur, nisi in velaminibus capitis; sed, aspero induta cilicio, carnem, quæ concupiscit adversus spiritum, refrenabat. Ante lectum fecit poni unum thorale & cuscinulum sub capite, & sic ibi dormire solebat habens super se vestem simplicem, vel mantellum. Quæ dum quærebatur, quomodo illic quiescere posset in frigoribus intentissimis, quæ in partibus illis urgent, respondit dicens: Ego sentio intus in me tantum calorem ex divina gratia, quod frigus illud, quod exterius est, non me multum urget ad lectum molliorem, illo sine dubio spiritualis caloris igne succensa, de quo dicit eximius Prophetarum. Concaluit, inquit, cor meum intra me & in meditatione mea exardescet ignis.

[22] Tot etiam genuflectiones, inclinationes, & venias die ac nocte facere consuevit, [dure admodum semet habet.] quod mirum erat, tam teneram personam posse tantorum laborum pondera sustinere. Sciebat namque, quod, dum carnalis vita corrigitur & usque ad abstinencie & orationis studium a proficientibus pervenitur, quasi in altari jam caro incenditur, ut jam in conspectu omnipotentis Dei sacrificium redolet, unde prius culpa displicebat. Consuevit insuper in diebus Veneris de ardente cereo stillas flammigeras super nudam carnem suam fundere, ita quod ex ipsis vulnera remanserunt. Quæ si aliquando per se ante alium diem Veneris aliquantulum sanarentur, tunc statim, immissis unguibus suis, ita in eis aravit, ut corpus suum non esset sine vulnerum passione. Et hoc fecit propter passionem Jesu Christi, habens etiam nodosa ligamina circa corpus suum, quæ a se neque

diebus, neque noctibus separavit; attendens, quod nunquam affectus noster ad desiderium eternorum perfecte accenditur, nisi cura carnis eciam in licitis & necessariis frequenter & fortiter repellatur. Omni sexta feria solebat propter passionem Christi, & amaritudinem fellei potus, sibi ante mortem propinati, amarissimam quandam herbam, que Genciana vocatur, in ore suo tenere. Hoc idem aliis diebus observans, quando aliquod verbum indiscussum proferebat. Et quia, spreta pulchritudine mundialis læticie, cor ejus ardentem inebriatum fuit amaritudine mortis Christi, bene potuit dicere cum illa nobili vidua Noëmii: Non vocetis me, inquit, pulchram; sed amaram, quia valde amaritudine replevit me Omnipotens.

[23] Cum semel beata Birgitta missa fuisset per præceptum spiritus ad dominum Regem Magnum de Swecia & reverteretur ad monasterium, [Solatur eam in morte filii Deus,] invenit filium suum, quem infirmum diu reliquerat, jam in extremis agentem, & plorans multum de tam longinqua infirmitate ejus reputabat, hoc accidisse pro peccatis parentum. Tunc dyabolus apparens dixit ei: Quid tibi, Mulier, quod tantis aquis debilitas visum tuum & in vanum laboras? Nunquid aquæ tuæ possunt ascendere in cælum? Tunc eadem hora Christus in forma humanitatis apparens dixit: Hujus pueri infirmitas non ex stellis, nec propter peccata ejus, sed propter naturæ conditionem, & majorem ejus coronam. Ideo, si huc usque vocatus est BENEDICTUS, jam filius aquarum & orationum vocabitur, & faciam finem necessitati ejus. Post ista die quinto auditus est cantus suavissimus, quasi avium, inter lectum pueri & parietem, & ecce tunc anima pueri egressa est, & dixit spiritus: Ecce, quid faciunt lacrymæ, jam filius aquarum transit ad quietem: ideo dyabolo odiose sunt lacryme bonorum, quæ procedunt ex divina caritate. O lacryma humilis, tua est potentia, tuum est regnum, amicorum tuorum accusatoribus silentium imponis, magis crucias

dyabolum, quam pœna infernalis, vincis invincibilem, ligas omnipotentem, inclinas Filium Virginis ad pietatem.

[24] [ex cujus præcepto] Sed quia magnum virtutis principium est, ut discat paulatim exercitatus animus visibilia & hæc transitoria primum commutare, ut postmodum possit derelinquere cum effectu; transactis fere duobus annis, postquam Sponsa Dei venit ad monasterium, præcepit ei Christus laborem peregrinationis assumere, familiariter ita dicens: Vade Romam; ibi platee strate sunt auro & rubricate sanguine Sanctorum; ubi propter indulgentias, quas promeruerunt sancti Pontifices orationibus suis, compendium est ad celum. Stabis autem in Roma, donec summum Pontificem & imperatorem ibi videbis; quod etiam contigit anno dñi MCCCLXVII & ambobus per eam revelationes super reformatione status Ecclesie mittebantur. Quo audito, Sponsa Dei, sicut verus obediens, mandatum non procrastinat, sed statim parat aures auditui, linguam voci, pedes itineri, manus operi & sic se totam intus colligit, ut mandatum peragat imperantis. Egressa igitur de patria crebris consolationibus meruit relevari: nam præceptum sibi fuit, assuesci scolis gramaticalibus, ubi beata Agnes ad obediendum & informandum data sibi fuit solacium & magistra. Tantum autem profecit in brevi, quod scivit ex parte intelligere & proferre sermonem. Docuit namque eam, sicut alteram reginam Saba, pacificus Salomon Christus sapientiam, quæ trahitur de occultis.

[25] [Romam abit,] Veniens tandem Romam, quasi formica, non habens ducem, neque præceptorem, neque principem, nisi solum Deum, sibi præparavit æstate cibum, & congregavit in messe præsentis vitæ, quod futuris temporibus gustaret in læticia sempiterna. Visitabat namque cum omni devotione & assiduitate loca Sanctorum, cum labore sibi satis magno; hoc semper observans, quod non libenter in via cum aliquo

loqueretur, nisi forte interrogata, & tunc paucissimis verbis loquenti sibi respondebat. Si vero aliquando verbum aliquod indiscussum proferebat, tenaci studuit commendare memoriæ, donec de hoc confiteretur, & penitencie se subjiceret salutari: oculos suos, ne mors per fenestras ascenderet, ita continebat, ut facies hominum rarissime inspiceret & si contigit, eam alicujus faciem subito respicere, non recessit a memoria ejus tam levis culpa, donec pro ea foret per pœnitentiam satisfactum. Quando vero aliquid loquebatur, quod esset offensa Dei, statim sentiebat in ore suo amaritudinem maximam, quasi sulphuris, sciens, se in hoc Deum offendisse, & reducens ad memoriam illud verbum ad aquas salutaris confessionis cucurrit citius, sicut cervus, attendens, quod absque confessione justus judicatur ingratus, & peccator mortuus reputatur. Similiter si aliquis loquebatur ei aliqua verba viciosa vel dolosa, quæ Deum offenderent, statim sensit in naribus fetorem horribilem sulphuris, quem vix poterat tolerare. Hoc habens pro signo, quod Deus erat offensus in verbis illius personæ, de cujus ore procedebat ignis & sulphur immundæ locutionis ad nares Sponsæ Dei, quibus spiritus domini morabatur.

[26] Tanta ei inerat obedientia, quod in nullo loco volebat esse sine præceptore, [ac dein etiam in regnum Neapolitanum,] cujus præceptis salutaribus studuit in omnibus obedire. Sola etenim obedientia virtus est, quæ menti virtutes ceteras inserit, insertasque fideliter refovet & custodit. Paupertas voluntaria in tantum sibi placuit, quod omnia, quæ in possessione sua habebat ad manus alterius traderet dispensanda. De quibus quotiens aliquid pro se vel aliis habere voluit, humillime petivit sibi dari in nomine Jesu Christi, ac si nunquam petita hujusmodi possedisset. Utilitatem personarum secum existentium proprie præponebat, nam propiam celans indigentiam rogabat aliis ministrari necessaria, quibus ipsa plus ceteris indigebat, ut proximum pure diligeret propter

Deum. Deinde aliquibus evolutis annis præceptum fuit Sponse Dei ire Sicyliam, & Neapolim sub hiis verbis: Permittitur tibi, inquit Filius, visitare loca sancta in Sycilia, quia illic sunt multorum corpora, qui dilexerunt me toto corde, inter quos præcipuus est Thomas apostolus meus, ubi cum perveneris, ostensurus sum tibi aliqua secreta. Cumque illa perturbaretur, ne forte deficerent corporalia in via, respondit Filius. Qui possidet pratum, non parcit pro equo suo laboranti. Sic ego Dominus omnium amicis meis providebo, ubi illorum deficit providentia, & excito animas aliorum ad benefaciendum eis. Et vere sic erat; nam quam diu in Neapoli traxit moram, domina Regina Syciliæ & alii nobiles regni ipsam xeniis & donariis plurimum honoraverunt. Quod totum illius dignabatur operari clementia, qui fideli Abrahæ mirabiliter providit de victima holocausti, & corvis, ac mulieri viduæ præcepit, ut Helyam pascerent carnibus & panibus recreando.

[27] Visitatis igitur in regno Syciliæ secundum præceptum Domini Sanctorum locis, [ubi publica peccata emendare conata est,] in Neapoli longo tempore moram faciens, velut speculum sine macula virtutum eximium se omnibus exhibebat, & quasi spina pungens peccata hominum detestata, impios verbis & exemplis ad viam veritatis intrepide ducebat. Unde revelationem sibi factam super populo ejusdem civitatis, præsentem archiepiscopo & sapientibus Theologis aliisque prudentibus tam clericis, quam laïcis, enarrans peccata civitatis absque metu quolibet arguebat. Et exemplo Samaritani vinum infudentis cum oleo vulneribus sauciati, prout a cœlesti medico in sancta sibi revelatione didicerat, salutaria eis dabat consilia, quibus ipsa peccatorum vulnera curarentur. Hiis gestis insignis Sponsa Dei, ut columba, pro Noë de archa emissa, & ramum olive virentibus foliis in ore suo deferens, ad eum vespere reversa, apisque melliflua, collectis floribus, alvearium suum honeste

repetens ad urbem Romanam cum gaudio rediens a Dei laudibus non cessavit.

[28] [Romamque redux, visa est radiante facie in sublime ferri.] Sed caritatem diligens, omnes honore præveniens, fide fervens, spe gaudens, in tribulatione patiens, orationibus instans, peregrinis sua large communicans, contemplacioni vacans, limina Sanctorum visitans cum paupercula vidua in gazophilacium Sponsi cœlestis plura prioribus offerebat. Et quoniam memor fuit Domini in toto corde suo, tantam ei Dominus contulit gratiam, ut splendorem & pulchritudinem, quam in ea ampliaverat, manifestaret oculis devotorum. Unde vir quidam valde nobilis & fide dignus coram Domino abbate de Perusio, domini nostri summi Pontificis in partibus illis summo legato, præsentibus magnificis dominis, videlicet duce de Spoleto, comite de Nola, episcopo de Spoleto, & multis aliis venerabilibus viris tam clericis, quam laïcis, testificatus est, se, dum Romæ causa peregrinationis existeret, beatam Birgittam inter sanctum Johannem, & Campum florum obviam habuisse, seque eam tantum in sublime elevatam vidisse, quod pedes ejus super capita concomitantium cernebantur, faciesque ejus in tantum splendida, quod quasi solares radii de ipsa in cœlum ascendebant. Decuit nimirum Sponsam Dei, tanquam alterum prophetam Ezechiëlem, inter terram & celum a spiritu elevari, & in ea repleti, quod de Jherusalem per Tobyam dictum fuit; Luce, inquit, fulgida splendebis, & omnes fines terræ adorabunt te.

[29] [Tandem Hierosolymam] Currentibus tandem multorum annorum spaciis, Unigenitus Dei Sponsæ sue dilecte in Jherusalem ire ee præcipiens sic alloqui dignabatur. Ego sum quasi aquila, quæ prævidens in aëre volentes nocere pullis, prævenit volatu, ne noceant: sic ego prævideo tempora & vias & viarum difficultates & amicorum dispositiones. Ideo dico vobis quinque, state &

expectate; nunc ite & properate. Ergo quia jam tempus est, ite nunc ad loca prius ostensa, ubi vas fuit mundum & non mundum, ubi agnus fuit tonsus & non tonsus, ubi leo rugit & non rugit, ubi serpens videbatur, & non videbatur, ubi volavit aquila in locum, unde nunquam recessit. Cumque illa conquereretur de infirmitate & ætate, responsum est ei: Quis est naturæ conditor? Nunquid non ego? Ite, ego augebo fortitudinem. Ego providebo de via, ego ducam & reducam in locum istum. O quam suavis est, Domine, Spiritus tuus, qui dulcedinem tuam in Sponsa demonstrare voluisti, quique olim patriarchæ Jacob in Mesopotamiam proficiscenti promisisti dicens: Ego ero custos tuus, quocunque perrexeris, & reducam te in terram hanc, nec dimittam, donec complevero universa, quæ dixi. O beata Mulier, quæ implevit desiderium suum ex ipsis, videns, cum esset Jerosolymis, de statu regnorum, de nativitate & passione Christi, nec non vocacione gentium; audiens quoque Sponsum sibi mirabilia revelantem. Verba, inquit Dominus, mea audiri & annunciari debent; postea venient opera & signa; ideo scito, quod multi nondum nati sunt, qui verba mea suaviter recepturi sunt.

[30] [a Christo ire jussa, ubi Romam rediit,] Præterea sicut dictum est in Euangelio meo, Beati, qui audiunt verba Dei, sic dico nunc, Beati, qui nunc audiunt verba mea & perficiunt ea opere. Verumptamen scito, quod post obitum tuum plures recipient verba mea & cum suavitate sequentur ea. Quia non sicut flos casurus, sed sicut fructus permanens in æternum. O fructus super omnia benedictus Christus Jesus, qui Sponse suae familiariter loqui voluit, sicut aliquando discipulis inquires dixit: Celum & terra transibunt, verba autem mea non transibunt. O quam magnam multitudinem dulcedinis tuæ abscondisti, Domine, Sponse tuæ, quæ omnia loca, in quibus pro peccatoribus clementer passus es, devotissime visitans & quasi columba in foraminibus petre nidificans,

suavitatem sanctissimorum vulnerum tuorum tanto fervencius, quanto divinis intus illustrabatur visitacionibus, meruit suaviter degustare. Postquam autem Romam rediit, gravi infirmitate per annum integrum detenta, quam tamen tam in mari, quam in terra inter labores & dolores pacientissime sustinuit, cepit de die in diem gravioribus ægritudinibus aggravari.

[31] [mortem, quam illi] Sed quia tempus resolutionis suæ instabat, aliquibus diebus ante diem obitus sui apparuit ei Dominus noster Jesus Christus ante altare, [mortem, quam illi] erat in camera sua, & blanda facie se ostendens dixit, Ego feceram tibi, sicut sponsus solet facere, qui abscondit se a Sponsa, ut ardentius desideretur, sic ego non visitavi te consolationibus isto tempore, quia tempus probationis tuæ erat; ideo nunc probata procede & para te, quia nunc est tempus, ut, sicut promiseram, ante altare meum in monacham vestiaris & consecraberis, & amodo reputaberis non solum Sponsa mea, sed etiam monacha & mater in Watzsteno. Verumptamen scito, quod corpus tuum deponas hic in Roma, donec venerit in locum sibi paratum, quia placet Deo parcere tibi a laboribus & voluntatem tuam recipere pro effectu. Hiis igitur dictis & multis aliis, mencionem fecit & ordinationem aliquarum personarum secum existencium, quas ante mortem coram Deo astare vidisse se, dicebat. Post ista vero audita subjunxit Dominus dicens: In mane diei quintæ, sumptis Sacramentis, convoca singillatim omnes, quos superius ordinavi, & dicas eis facienda & sic inter verba & manus eorum venies ad monasterium tuum in gaudium meum, & corpus tuum locabitur in Watzsteno.

[32] Deinde appropinquante die quinta in ipsa aurora iterum apparuit ei consolando eam. [Christus prædixerat,] Dicta vero Missa & Sacramentis perceptis, inter manus personarum prædictarum emisit spiritum. O

inenarrabilis increatæ Sapientia clementia, quæ præoccupat, qui se concupiscunt, ut illis prior hylariter se ostendat. O Sponsæ singularis gloria! quam Sponsus in misericordia & fide sibi sponsans verbis dulcissimis consolatur. Felix Sponsa, in qua probatio fidei operatur pacienciam & quæ probata vocatur & allicitur ad coronam. Felix, quæ multiplici dotata privilegio non ab humano ore, sed a futurorum bonorum Pontifice consecratur. Felix, cujus non per Prophetam, sicut Ezechye, aut aliam mediam personam, sed per veritatem, quæ Christus est, obitus revelatur. Felix, quæ in senectute bona, sicut altera Sara, infra gloriosissimum peregrinationis suæ locum, velut Debbora ad radicem Bethel, secundum quod sibi prædictum fuerat, honorifice sepelitur. Felix, quæ post labores & varias tribulaciones in pulchritudine pacis & requie residet opulenta. Felix, quæ testamentum electis suis disposuit, & post hujus mundi tristitiam feliciter intravit in gaudium Domini Dei sui. Felix, quæ cibo spirituali recreata in fortitudine cibi illius, sicut Helyas, ad montem Dei Oreb in celeste rosarium ascendere digna fuit; ubi cum Sponso inter celestes cohortes gaudet sine fine. Felix, cujus transitus gloriosis indiciis est ostensus. Nam quidam vitæ venerabilis vidit lectum parari, & in sublime ferri a personis vestibus albis vestitis. Cui miranti responsum est: Persona, quam in lecto vides, hæc est Sponsa Dei in mundo contempta, quæ nunc transit a morte in vitam æternam. Et eadem hora carne soluta est.

[33] [obiit anno 1372] Dignum plane fuit, ut Sponse, quæ in lectulo consciencie Sponsum, quem diligebat ardentem, quæsivit, illud Ezechiëlis vaticinium impleretur. Sedisti, inquit, in lecto pulcherrimo & mensa ornata est ante te. Et ut Sponso, in sua dulcedine gustato, Sponsa non esuriat, neque sitiatur in æternum. Reliqua vero vitæ ejus una cum miraculis & revelationibus, quæ sibi Dñus ostendere dignabatur, quæ hic causa brevitatis omittuntur, alibi

sunt conscripta. Obiit autem anno MCCCLXXII, X Kalendas mensis Augusti, videlicet ipso die beati Apollinaris martiris. Et anno immediate sequenti post multorum miraculorum coruscationem ac ossium ejus subitam & supra modum mirabilem purgationem ab Urbe Romana non sine magnorum refulgencia miraculorum, quæ in via facta sunt, ad prædictum monasterium Watzstena quarta die mensis Julii, scil. feria tertia infra octavas Apostolorum Petri & Pauli cum ingenti populorum multitudine & gaudio, sicut sol, qui oritur & occidit, ad locumque suum revertitur, est translata. Ubi miris signis & variis miraculis eam venerandam declarat & mirificat Dominus noster Jesus Christus, qui est benedictus in secula seculorum. Amen.

ANNOTATA.

Seu conflictum falsitatis & veritatis, ut legitur lib. 1 Revelationum cap. 3; cui subjicitur hujusmodi Declaratio: Iste docturus Sponsam Christi fuit quidam sanctus vir, magister in Theologia, qui vocabatur magister Matthias de Suetia, canonicus Lincopen, qui glossavit totam Bibliam excellenter. Et iste fuit tentatus a diabolo subtilissime de multis hæresibus contra fidem Catholicam, quas omnes devicit cum Christi adjutorio, nec a dæmone potuit superari, ut in Legenda Vitæ S. Birgittæ clarius continetur. Postrema hæc verba Vitæ S. Birgittæ primigeniam, quæ latet, indicare videntur.

Seu ex quo Birgitta, a Christo in Sponsam peculiari modo electa, frequentiores ac clariores habere cœpit revelationes. Porro cum Birgitta ultimum iter instituerit, ut post videbitur, anno 1372, postquam in Sponsam a Christo electa est annis 28; his ex 1372 ablatis, relinquetur annus Ulphonis emortualis 1344, quo electio contigit.

Ea quoque in confessarios fuisse observantia & veneratione Bonifacius IX testatur in Bulla Canonizationis,

ut absque eorum licentia pene oculos attollere non auderet. Illis in omnibus virtutibus ita humiliter obedivit, sicut verus monachus humilis obedire solet prælato suo, inquit Alphonsus in Prologo Lib. Cælestis Imp. &c: cap. 3. Ipsas etiam, quas habuit, Revelationes doctorum piorumque virorum iudicio, qua par erat, reverentia subjectas voluit, ut ait Joannes de Turrecremata in

In insulam Siciliam, seu proprie dictam, non videtur ivisse S. Birgitta: sed hic nomine Siciliæ venit regnum Neapolitanum, quod, ut & Sicilia, eidem reginæ, nempe Joannæ, ea tempestate parebat.

Ortonæ in Neapolitano regno, ubi & ejus reliquiæ servantur, præcipue cultus. Plura alia in regno eodem loca, Sanctorum reliquiis celebria, quæ tum adiit S. Birgitta, hujusque eo in itinere gesta fusius tractata vide § 20 Commentarii prævii, sub cujus etiam calcem iter hoc anno 1365 contigisse, vel tum certe S. Birgittam Neapoli fuisse versatam, ostendimus.

Primum a Christo, ut ad iter Hierosolymitanum sese pararet, monita fuit anno 1371 die S. Urbani, Papæ & martyris, seu die XXV Maii, ex titulo præfixo cap. 6 lib. 7 Revelationum. Anno sequenti die 14 Martii Neapolitano portu egressa est, ex Fragmento itineris Hierosolymitani ab Alphonso descripti. Hierosolymam pervenit ante diem Veneris post Ascensionem Domini, seu ante diem 22 Maii, ex titulo præfixo cap. 15 lib. 7 Revelationum. Mansit illic mensibus 4 cum dimidio. Vide Hömann pag. 839.

Birgitta in festo Nativitatis B. Mariæ, seu die 8 Septembris (anni 1372) adhuc morabatur Hierosolymæ, sed inde reditum jam tum parabat, ex titulo præfixo cap. 26 lib. 7 Revelationum. Die 8 Octobris Famagustæ in Cypro fuit, ex titulo præfixo cap. 19 libri Revelationum mox citati. Inde profecta Neapolim venit, uti Alphonsus,

Giennensis olim episcopus, scribit apud Raynaldum ad annum 1379 num. 10; hinc vero anno 1373 (ut Chioccarellus de archiepiscopis Neapolitanis pag. 238 ex Maramaldi, nobilis Neapolitani, qui tempore Roberti regis, hujusque neptis Joannæ reginæ vixit, Chronico Ms. de regno Neapolitano refert) Romam tandem anno eodem ægra pervenit.

In votis quidem habuit Birgitta, ut monacha fieret & monachali veste indueretur: reipsa tamen monacha numquam fuit, & veste, modesta quidem vilique, sed non monachica, usa fuit: hinc tamen factum est, ut monachica veste induta exhiberi in picturis cœperit. Audi, quæ ea de re leguntur in ejus Vita, anno 1485 Lovanii edita: In mane quinti diei (ita illic Christus Birgittam alloquens inducitur) convoca singulatim, quos tibi intimavi, eis facienda imponendo & sic monasterium tuum accedas, id est, gaudium meum, & corpus tuum in Watzstena locabitur. Post quæ ibidem ista sequuntur: Ex hiis verbis patet, quod Birgitta non fuit monachaliter vestita in hac vita, nec habitum illius Regulæ induta, quam instituit: sed in transitu ejus de hoc seculo induebatur tali veste religiosa & insensibili a Christo, Sponso suo, sicut ei promisit in Revelationibus suis. Hinc est, quod ymago Birgittæ communiter tamquam monacha solet depingi. Et licet non fuit monacha in vita, petiit tamen tali veste ornari, qua nunc vestiuntur moniales de Ordine suo, quam post vitæ sue terminum secundum Dei promissum (spirituali quodam modo) adeptæ est in regno cœlorum.

Vastena, Ostrogothiæ, in Suecia provinciæ, oppidum est ad lacum, Veter dictum, in diœcesi Lincopiensi, in quo primum Birgittini Ordinis monasterium S. Birgittæ, sed absentis, opibus curisque constructum fuit; de quo vide plura in Comment. prævio numm. 327 & seqq.

Anno 1374 translatum ejus corpus fuit in Sueciam per S. Catharinam ejus filiam, & Vastenæ collocatum die quarto Julii secundum Thorirum in Diario Vastenensi: at die sequenti secundum Ulphonem, S! Catharinæ biographum, tom. 3 Martii pag. 53.

De die quidem, quo obiit, inter omnes convenit, at non de anno. Obiisse anno 1373, dedita opera scribit Thorirus Andreæ in Diario Vastenensi; cui consonat auctor Vitæ abbreviatæ. Idem ex iis consequens est, quæ de tempore instituti a S. Birgitta Hierosolymitani itineris leguntur sive in libris Revelationum, sive in Fragmento ejusdem itineris ab Alphonso descripti. His adde Maramaldum Neapolitanum, de quo paulo ante ad litt. gg. S. Birgittæ corpus anno 1374 Vastenæ depositum fuisse, omnes (qui de translatione ista agunt) scribunt, incepta translatione ejus, ut Ulpho mox laudatus scribit, eodem anno, quo mortua est. Quin & ex ipsis Birgeri verbis, annos vitæ 30 post mariti obitum S. Birgittæ tribuentis (vide num. 21 & Annotata in hunc locum ad lit. i) conficitur, eam anno 1373 adhuc fuisse in vivis: unde eam hoc anno defunctam fuisse omnino arbitror, undecumque sit ortum, ut anno uno Birgeri calculus a reliquorum mox citatorum calculo deficiat non modo hic, sed & num. 24, ubi Birgittam Pontificem & imperatorem Romæ allocutam ait anno 1367; cum tamen non hoc anno, sed 1368 Romam Carolus venerit, uti in eum locum annotavi supra. Consule præterea Comment. præv. numm. 57 & 386.